

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת נשא

אור

איך זוכים לאהבת התורה:

במדבר פרק ד (כא) וַיְדַבֵּר יְקֹקֶק אֶל מֹשֶׁה לְאָמֹר: (כב) נִשְׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גְרִשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתְכֶם לְמִשְׁפַּחְתְּכֶם: (כט) בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפַּחְתְּכֶם לְבֵית אֲבֹתְכֶם תִּפְקְדוּ אֹתָם:

שאלה:

והקשה הרב כלי יקר הרי מבואר סדר לידתם של בני קהת כמ"ש **במדבר פרק ג (יז) וַיְהִי אֵלֶּה בְּנֵי לֵוִי בְּשִׁמְתָם גְרִשׁוֹן וְקָהֵת וּמְרָרִי: ואם כן מדוע מנה קודם את בני קהת כמ"ש **במדבר פרק ד (א) וַיְדַבֵּר יְקֹקֶק אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לְאָמֹר: (ב) נִשְׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי קָהֵת מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפַּחְתְּכֶם לְבֵית אֲבֹתְכֶם: ורק בהמשך הפרק בפסוק כא מתחיל למנות את בני גרשון ומררי, הרי מן הדין גרשון הוא הבכור והגדול כמבואר, וא"כ היה לו למנותו קודם? ועוד כידוע ששם הפרשה טומן בחובו את המסר של הפרשה ומה המסר מהשם נשא?****

מנהג העולם:

ונקדים לומר לצערנו כאשר נתבונן במנהג העולם מהן סדרי עדיפות בפתרון בעיות הבית הן בין בני הזוג והן בבני הבית והן בחברה, לדוגמה כאשר יש צורך באחד מבני הזוג לפעול איזו פעולה לצורך הבית והשאלה מי יעשה האם האשה על חשבון העבודה או הבעל על חשבון הכולל או על חשבון שיער תורה, וכן כאשר זוכים לבנים ונצרך לאיזה עזרה, בדרך כלל מבקשים מהעוסק בתורה ולא מהעובד או העובדת מאחר ויש נזק והפסד של כסף לבטל את העבודה, ודבר זה נובע פעמים רבות מחוסר הערכה לתורה ולומדיה, הוי אומר שמופגן בבית שלפי סדרי עדיפות הכסף עולה בערכו על לימוד התורה, זאת ועוד שהאווירה בבית משבחים ומעריצים את ענייני הכסף העסקים והעסקנים הפוליטיקה וכל הסובב את צרכי הגוף הרבה יותר מענייני התורה ולומדיה, כך שכל הגדל בבית כזה נושם ומרגיש שהתורה נמצאת בחשיבות פחות מצרכיו וממונו ומובן מאליו שהתוצאה שעל אדני השקפה זו גודלים הילדים ומאבדים את הערך לתורה ואין פלא שלאחר מכן למרות שגודלים בבית של תורה נוטים בדרכם והשקפת עולמם ולא זוכים להמשיך לעסוק בתורה ולגדול כתלמידי חכמים, אולם תורתנו מלמדת אותנו שאדרבא שיש להקדים ולהעריך ולכבד יותר את לומדי תורה על פני כל דבר אחר, ולזאת חובה על כל אחד מאיתנו להפנים ולהפגין את ערכה של התורה ולומדיה כמרכז חיינו כאשר נבאר.

בגלל האלמנה ובניה אש אהבת התורה בוערת בקרבו:

נפתח בסיפור מדהים מעורר השראה. באחת ממדינות ארה"ב חי לו גביר, נדבן ידוע, שלא היה משיב את פני איש ריקם. ברם, כנהוג אצל גבירים שכאלו, אין נותנים לכולם אלא סכום שאינו גבוה במיוחד. עשרות נצרכים מתדפקים מידי יום על דלת המשרד, והנדיב מעניק לכולם שטרות כמנין ח"י דולר... גם אחד מראשי הישיבות שקיבל את כתובתו של אותו נדיב, המתין מעבר לדלת לשכתו. תקוה קלושה נצנצה בו, שמא יעניק לו הגביר מתת מרובה יותר. וראה זה פלא! כשנכנס ראש הישיבה, אחז הגביר בידו את 18 הדולרים על מנת לתתם לו, אולם אך פתח ראש הישיבה בדבריו, והחל לומר כי הוא עומד בראשות ישיבה גדולה בארץ הקודש – נפערו עיניו של הגביר בחיבה ובערנות. הוא הניח מידיה את הדולרים, והחל מתעניין בגודלה של הישיבה, במניין הבחורים החובשים את ספסליה ובמסכתות הנלמדות בין כתליה. לכשבא על סיפוקו, רשם המחאה על סכום גבוה, הניחה בחום בידו של ראש הישיבה ונפרד ממנו לשלום. ראש הישיבה עשה את דרכו החוצה, כשליבו נותן שבח והודיה לה', ולתקופת השנה, כאשר ערך שוב את מסע המגבית בארה"ב, סר בשנית אל מעונו של הגביר. גם עתה קיווה שהגביר יבדילנו לטובה משאר הנצרכים והגבאים, ויתרום סכום מכובד. ואכן, גם באותה פעם חזר המחזה על עצמו. הגביר אמנם לא זכר את ראש הישיבה מן השנה שעברה, אולם הוא התעניין שוב בפרטי הישיבה ורשם בשנית סך גבוה במיוחד. כך חזר הדבר ונשנה גם בשנה השלישית, וראש הישיבה חש שאינו יכול להתאפק יותר. "יאמר לי כבודו", שח בנועם, "הלא הוא מעניק לכל מטרה וענין סכום של ח"י דולרים, מדוע אפוא זכיתי אני להיבדל לטובה ולקבל סכום עצום מידי שנה לישיבה שאני עומד בראשה?" וכה השיבו הגביר, בהפליגו עשרות שנים לאחור, אל מחוזות ילדותו: "נער הייתי, ואת אבי לא הכרתי מעודי, כי בעודי ילד קטן – הסתלק לבית עולמו. נותרנו שנינו, אמי ואני, בודדים וגלמודים בעיירה נידחת בפלך וילנא. כך חלפו ימים ושנים, ובהגיעי לגיל שלוש עשרה – שלחתי אמי אל הישיבה בוילנא. היא התגברה על הרגשות הרחמימאיים שבקרבה, ובגרון חנוק מבכי נפרדה ממני. הגעתי לוילנא והתיישבתי בבית המדרש, בודד וגלמוד, מבוויש, ותחת שחיי אחוזה גמרא גדולה ובלויה, גמרתו של אבי ז"ל. ישבתי ולמדתי שעה, שעתיים ושלוש, והרעב החל להציק לי. את מעט הצידה ששלחה אמי עמי – כיליתי בעודי בדרך, ובטני הציקה לי. השמש כבר שקעה, לא נותרה בידי ברירה. פניתי לאחד היושבים בשאלה, כשפני סמוקות מבושה: 'היכן אוכלים הבחורים?', והלה השיבני בקורטוב תמיהה: 'וכי אינך יודע? אוכלים 'טעג'!!'. עד מהרה התברר לי, כי הישיבה אינה מעמידה חדר אוכל לרשות הבחורים, בעלי הבתים שבוילנא מנדבים מפת לחמם על מנת להאכיל את בחורי הישיבה – והבחורים אוכלים 'טעג', כלומר 'ימים'. כל יום – בבית אחר! ניגשתי אל האחראי על שיבוץ הבחורים בבתיהם של אנשי וילנא, והצגתי את עצמי, ממתין בסבלנות לשימוע היכן אסעד הערב. "האחראי העיף מבט בפנקסו והמהם: 'רק כתובת אחת נותרה פנויה הערב, מדובר באשה אלמנה עניה מרודה, המתגוררת בסמוך לבית המדרש, ולה ששה יתומים. שמחה היא להאכיל ולהשקות בחור ישיבה, אך את זאת אבקש ממך' וכאן הונמך קולו, 'אל נא תהיין לבקש תוספת אוכל וכדומה! עליך לדעת כי כל פירור אוכל שייכנס לפיך – ייחסך מפיו של אחד היתומים האומללים. בתיאבון!! פטרני לשלום. "באותה שעה רציתי לקום ולברוח חזרה הביתה! גם כך לא הייתי תלמיד מבריק במיוחד, ודברי הגמרא מעולם לא חדרו למוחי בבת אחת. גם כך הייתי מלא וגדוש בגעגועים הביתה, אל אמא הבודדה, וכאשר הבנתי שאפילו ארוחה מסודרת לא אוכל למצוא בין כותלי הישיבה – כשל כוח סבלי. הרגשתי כי כל הקשיים שבעולם נערמים אל מולי בבת אחת, וכי איני יכול עוד. הרהרתי בעצב במצבי העגום, ולבסוף החלטתי, כי אמנם אסעד הערב בביתה של האלמנה, אולם רק הערב! מחר כבר לא אהיה כאן! מחר כבר אעלה אל הרכבת ואשוב הביתה אל אמא האהובה... הדרך לביתה של האלמנה האומללה ארכה לי כמחצית השעה – למרות שרק כמה עשרות צעדים הפרידו בין בית המדרש לבית האלמנה. הלכתי ושבתי חזרה על עקבותיי, הלכתי וחזרתי, ולא מסוגל הייתי להיכנס אל הבית פנימה ולהתיישב אל השולחן. הלא אני עצמי – יתום הייתי מעודי, ואת הרעב ממנו סובל יתום הכרתי מקרוב ממש... כיצד יכול הייתי לפסוע בשלווה ולסעוד מפותם!! אלא מאי? בסופו של דבר הכריעני הרעב, והקשתי חלושות על הדלת הרעועה. "הדלת נפתחה לרווחה, ובעדה הציצו שישה ראשים, שישה יתומים, עיניהם בווערות ופניהם מאירות... 'מי בא אלינו?' נשמע קולה של האלמנה בחדווה, והיתומים השיבו בעליצות כמקהלת לוויים: "דער תלמיד חוכם, דער תלמיד חוכם!!" ינו נו תיכנס כבר, תלמיד חוכם!!" דחקו בי הזאטוטים, וידיהם הקטנות משכו אותי פנימה. אח, אילולי היו אוחזים בי – כי אז הייתי נמלט על נפשי כלעומת שבאתי, נוכח

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המחזה המחריד שנגלה לעיני. על השולחן הרעוע עמדו שבע צלחות, על שש מהן מונחות מנות אוכל, והשביעית – ריקה... וטרם היה בידי סיפק להתבונן בה וכה, נשמע קולה של האלמנה: 'קינדערלאך, של מי הצלחת הריקה?', והללו משיבים במקלה: 'של התלמיד חוכם!'. וטרם הבנתי מה אמור 'תלמיד חוכם' בן שלוש עשרה לעשות עם צלחת ריקה – כבר הושיבוני הללו אל השולחן. והאם שאלה: 'נו, קינדערלאך, מה עלינו לעשות?' ואז, כמו לפי אות מוסכם מראש – הרפו ממני ששת היתומים, וכל אחד אחז בצלחתו והעביר חלק ממנתו אל צלחתי". הגביר בכה כתינוק. "המבין אתה מה פירוש הדבר? שישה יתומים רעבים מעבירים בחדווה בלתי נתפסת אוכל – מצלחתם לצלחתו של 'תלמיד חוכם'. אך בכך לא תם המחזה. הקטנטנים הללו סובבו את כסאי ולא הניחו לי, עד שלא ראוני אוכל לשובע נפשי". "תלמיד חוכם, מהמלפפון שלי עוד לא אכלת!" תבע אחד, 'ומה עם הקציצה שלי, תלמיד חוכם?' החזיק אחריו השני, וכן על זו הדרך. ולא נתקררה דעתם עד ששבעתי מכל המטעמים שהערימו על צלחתי. עד שלא ראה כל אחד מהם בעיניו, כי אכלתי ממנת חלקו – לא נרגעו היתומים העניים ולא התיישבו לאכול אף הם. ולאחר ששבעתי וברכתי, ואף הודיתי בכל לבי לאלמנה טובת הלב ולילדיה הנעמים, פנתה האם לילדיה ואמרה: 'נו, קינדערלאך, התלמיד חוכם רוצה ללכת, מה תבקשו ממנו?' הגביר הניח ידו על ליבו ועיניו טרם יבשו. "אני מבטיחך" שח באוזני היושב מולו, "באותם רגעים מוכן הייתי למלא כל בקשה שבעולם! כריתי אוזני לשמוע מה יבקשו היתומים העניים טהורי הלב וטובי העין, והילדים הטהורים ביקשו כך: 'תלמיד חוכם, תברך אותנו שנוכה לגדול בתורה.'!" קולו של הגביר התלעלע וכתפיו רטטו בבכי בלתי נשלט. "שנוכה לגדול בתורה" חזר בקול מלא ערגה על אותה בקשת נצח מופלאה שנישאה באוזניו לפני עשורים רבים – ומאז היא מצטלצלת במוחו ובלבו... לבסוף נרגע, מחה דמעותיו, העלה בת שחוק על שפתיו וסיים בלחש: "הלא תבין, כי אותה מחצית שעה שעשיתי במחיצתם של אותם יתומים אוהבי תורה, החדירה בעצמותי ובנשמתו להבת אש של אהבת תורה שאינה יודעת שובע, מאז ועד היום. כמובן שאת הישיבה לא עזבתי, לא ביום המחרת ולא בימים שלאחר מכן. נשארתי דבוק אל הסטנדר והגמרא, כשבליבי בוערת אהבת התורה ובאוזני מצטלצלת בקשתם של היתומים: 'שנוכה לגדול בתורה!' אה, היו אלו ימים..." "אילו הייתי נשאר בישיבה – לבטח הייתי צומח להיות תלמיד חכם חשוב" ספק הגביר כפיו בצער, "אלא שבדיוק באותה שנה פרצה המלחמה, ונאלצתי לנוס על נפשי. כך התגלגלתי לארה"ב בלית ברירה, וכדי לחיות ולהתקיים, שלחת ידי בעסקים. ברם!" נפץ הגביר באצבעו, "את אהבת התורה שהחדירו בי אותם יתומים – לא ייקח ממני איש לעולם! לעולם..." (דרך עץ החיים)

תירוץ הכלי יקר מפני כבוד התורה:

ובזה נבוא למה שתירץ הכלי יקר. כיון שהקב"ה רצה להנחיל לישראל את ערך וחובת כבוד התורה לכן בחר בקהת הקטן לשאת את הארון וימנו אותו קודם בכדי שיבינו שכבוד התורה קודם לכל, ואילו נתן משא הארון לגרשון לא היה אפשר ללמוד על חובת כבוד התורה כיון שהיו חושבים שקיבל את משא הארון מפני בכורתו ולא מפני גדולת התורה.

כן מצינו ביעקב שברך את אפרים לפני מנשה הבכור:

ויש להוסיף שהוא על דרך מעשה יעקב כאשר הביא יוסף את אפרים ומנשה והיה ויכוח מדוע יעקב שיכל את ידיו בברכתו אותם ואמר יעקב אבינו שאמנם ידעתי ובכוונה שיכלתי את ידי כי אפרים העמל בתורה קודם למנשה הבכור שעסוק במלכות כי כתר תורה קודם, והוסיף בך יתברך ישראל ישמך אלוקים כאפרים ומנשה וישם את אפרים לפני מנשה. ונמצא מדברי יעקב למדנו שהקדים את כבוד התורה קודם לבכורה ומלכות.

מעשה עם עשיר ורבי אלחנן ווסרמן זצ"ל מהו כבוד תורה:

ומעשה שהיה בזמן הרב אלחנן ווסרמן שיצא להתרים לצורך הישיבה בשל המצב הקשה אליו נקלעה, הלך לאחד העשירים התומכים בישיבה, היה זה זמן חורף והיה שלג ובוץ בדרכים, וכשהגיע לבית הגביר היה כולו רטוב ונעליו מלאות בוץ, והנה אותו הגביר ביתו כולו מרופד בשטיחים והכל נקי ומצוחצח, התחיל רבי אלחנן לחכוך בדעתו מה יעשה מהיכן יכנס לבית מבלי להזיק, לבסוף נזכר והחליט להכנס מהמטבח, שם הכניסה צדדית ללא שטיחים וחפצים רבי ערך. הגיע ודפק בדלת המטבח, בנותיו של אותו עשיר שהיו באותו זמן במטבח פתחו וראו לפנייהם את רבי אלחנן ווסרמן, מהר רצו לקרא לאביהם, משבא וראה את רבי אלחנן, נתן לו שלום ושאל למה כבודו בא מהדלת הצדדית ולא מהדלת הראשית? ענה רבי אלחנן שהיות ונרטב כלו ונעליו מלאות בוץ, לא יכל להכנס מהכניסה הראשית שמא ילכלך ויגרום נזק, ענה לו אותו הגביר האם אותה רוצה להרוס את כל החינוך שאני רוצה לחנך את ילדי? ובכן ישנן שתי אפשרויות האחת שתשאר פה ואני לא אקבל ולא אדבר אתך והשנייה שתלך לדלת הראשית תכנס ותדרוך על כל השטיחים, ותתישב על הכורסא, עם כל הרטיבות, אז אני אקבל אותך ואשמע את דבריך. ובלית ברירה חזר רבי אלחנן לדלת הראשית ושם נכנס לסלון בדחילו ורחימו, ואז אמר לו הגביר אל תפחד להפך תדרוך ובא שב על הספה ללא חשש, ואז אמר לו אותו הגביר כבוד הרב אני כל הזמן עובד לחנך את ילדי ובנותי מה זה כבוד תורה, ואיך צריכים לכבד תורה והנה ראה מה אתה עושה, באת מהמטבח בשביל שהשטיחים לא יתלכלכו, כלומר השטיחים יותר חשובים מהרב וכך עלול להרס החינוך של הילדים, ואילו הם צריכים לראות ולהבין שהרב יותר חשוב מהשטיחים והרהיטים, ומכל כבוד הבית וזהו כבוד תורה, וכאשר ראה את כוונתו בירכו בזכות מה שנהג לכבוד התורה שיזכה לשני חתנים תלמידי חכמים, ואכן כך היה.

המזלזל בתלמידי חכמים אינו זוכה לבנים חכמים:

ונביא על כך שלושה מאמרי חז"ל המלמדים אותנו יסוד הנ"ל שהמזלזל בכבוד התורה אינו זוכה לבנים חכמים, מאמר ראשון. כמבואר במסכת נדרים דף פא ע"א ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת ת"ח מבניהן? וכו' רב אשי אומר משום דקרו לאינשי חמרי. ופרש"י מסכת נדרים דף פא ע"א דקרו לאינשי חמרי שאין נוהגין להן כבוד ומבזין אותן מפני תורה שבהם.

מעשה עם הגרש"ז אויירבך זצ"ל

ואכן כך היה מעשה עם הגרש"ז אויירבך זצ"ל פעם פנה אחד התלמידי חכמים בשאלה לגרש"ז שאינו מבין כיצד שכנו בעל בית פשוט זכה לבנים מוצלחים ותלמידי חכמים והוא כתלמיד חכם אינו זוכה לכך עם בניו, הגרש"ז בהכירו את הנפשות הפועלות במה דברים אמורים השיבו ששאלתו כבר נשאלה בגמרא מסכת נדרים דף פא מדוע אין בניהם תלמידי חכמים ואחד מתרוצי הגמרא אמר רב אשי משום שקוראים לאנשים חמורים, פירוש הדברים כאשר נתבונן בבעלי בתים פשוטים הרי הם מתבטלים לחכמי התורה וכל הזמן מוקירים ומכבדים ומדברים עליהם בכבוד ובהערצה כך שבניו סופגים מהבית ערך עליון ללומדי התורה וממילא כל משאת ליבם ושאיפתם להיות גם כן גדולי תורה, ואילו תלמידי חכמים האוירה בביתם בדיוק ההיפך זלזול והשפלה של כל מיני חכמים ואת אותו זלזול מקבלים בניו מהאוירה של הבית שאין ערך ללומדי התורה וממילא אין לו שום תשוקה ושאיפה להידמות לתלמידי חכמים, ולכן תיזהר בביתך בדבריך.

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

פעם ראשונה אחרי ששים וחמש שנה התחיל ללמוד:

בתלמוד תורה מסוים על יד פתח תקווה, לא רחוק מכאן, אתם יודעים שאין בהפסקות צלצול אלא שירים. שם, באותו תלמוד תורה, השיר שהיה מתנגן בסוף כל הפסקה זה השיר ששרנו עכשיו. אבל מכיוון שזה תלמוד תורה חסידי, אז שם השיר היה נשמע בהברה חסידית. לדברי הרב פלאי, יום אחד סיפר לו אחד המחנכים באותו תלמוד תורה כי באחד הימים ראה בשער התלמוד תורה קשיש בעל חזות חילונית, שעומד ומסתכל פנימה. אותו מחנך שלח אל הקשיש משהו שייגש אליו ויברר כיצד ניתן לעזור לו. "ואז הקשיש אמר: 'תשמע, אני יצאתי לפנסיה ואני כל יום עושה הליכה ליד התלמוד תורה. כל יום אני עובר בתלמוד התורה בזמן הצלצול וכשאני שומע את הניגון הזה - הוא שובר את לבי. אני תמיד מנסה להבין את המילים. אני יודע כמה שפות, אבל את המילים של הניגון הזה אני אף פעם לא מצליח להבין באיזה שפה זה" אתה רוצה להגיד לי שאתם הדתיים כל כך אוהבים את התורה?! או אז נאות המלמד הזה להסביר לו את משמעות המילים ביידיש. "השיר מדבר על מתיקות התורה, שאם היו מבינים ומרגישים כמה התורה מתוקה וכמה היא ערבה - היו משתגעים אחריה." אותו קשיש התפלל. "אתה רוצה להגיד לי שאתם הדתיים כל כך אוהבים את התורה, שאתם שרים לה כזה שיר יפה?"; שאל. אומר לו המלמד החסידי: "בוודאי", והיהודי הקשיש הולך לדרכו. שבועיים לאחר מכן הם נפגשים בשנית, ואז הקשיש פותח את פיו ואומר: "עד גיל 65, מעולם לא פתחתי ספר קודש. אבל אז כשפגשתי בך והסברת לי את המשמעות של השיר, אמרתי לעצמי שאם הדתיים כל כך אוהבים את התורה עד שהם מחברים עבורה שירים כאלה אני רוצה לראות מה זה. אז בגיל 65 התחלתי ללמוד תורה", סיכם הקשיש וריגש את כל הנוכחים סביב.

איך זכה רב פפא שכל בניו תלמידי חכמים:

מסופר במסכת הוריות דף יב ע"ב בעא מיניה רבא רבא מרב נחמן: משיח שנצטרע מהו באלמנה? מידחא דחי או מיפטר פטר? לא הוה בידיה. זימנן הוי יתיב רב פפא וקמבעיא ליה, אי"ל הונא בריה דרב נחמן לרב פפא, תנינא: אין לי אלא שעבר מחמת קריו, עבר מחמת מומין מנין? ת"ל: והוא. קם נשקיה ברישיה ויהיב ליה ברתיה. וכתב החזון איש בספרו אמונה וביטחון פרק ג סימן יט שמעשיו של רב פפא שבשביל חידוש אחד נשקו ונתן לו את ביתו לאשה זה מראה את גודל אהבת התורה שהיית בו. וממילא כאשר בבית שומעים ורואים את הערכת ואהבת התורה זה משפיע על הגדלים בבית.

האוהב תלמידי חכמים זוכה לבנים תלמידי חכמים:

עוד חז"ל המלמדנו על כך שלפי הערכים שמדוברים בבית זוכים לכך בבניהם, מאמר שני. מבואר במסכת שבת דף כג ע"ב אמר רבא דרחים רבנן הווי ליה בנין רבנן, דמוקיר רבנן הווי ליה חתנוותא רבנן, דדחיל מרבנן הווי גופיה הווי צורבא מרבנן, ואי לאו בר הכי הווי משתמען מיליה כצורבא מרבנן. ושואלים המפרשים מדוע בגלל שאוהב תלמידי חכמים זוכה לבנים תלמידי חכמים היכן המידה כנגד מידה? וישנם פירושים רבים בדבר. אולם לענ"ד שוב כנ"ל כי הדבר ברור מאליה שלפי הערכים שאדם משדר בבית כך משפיע על בניו ובדרך זו הם הולכים כמו שסיפרנו בשם הגרש"ז אויירבך.

איך הפחד יצחק זכה לאהבת התורה:

מסופר על הרב יצחק הוטנר בעל הפחד יצחק ששאלו אותו תלמידיו מהיכן רכש את אהבת התורה שלו, והשיב שהיה מתגורר בארה"ב אביו היה סוחר באבנים טובות והיה תמיד בטיסות לרגל מסחרו כך שגדלו בחיק האמא והנה פעם האבא חסר ממסחרו ורכש שרשרת יקרה מתנה לאמא, אולם למרות יופיה ויוקרתה האמא לא לבשה אותה הילדים שאלו את אמא מדוע אינה לובשת את השרשרת היקרה שאבא קנה לה, השיבה שאין לה מספיק שמחה להינות מהשרשרת אבל בעוד כחודש יצלי שהיה בגיל תשע יסיים מסכת רק אז יהיה לי שמחה ואענוד את השרשרת, מעשה זה השפיע עליי עד כמה גדולה התורה וחדר בלבי אהבתה.

עצת הגר"ח פלאגי ברכת בניו הדגש בתחילה על התורה:

ובדומה לכך כתב בכף החיים (פלאגי) סימן לב אות סג עוד ראיתי להרב עמודי שמים דף ת"א ע"א דכתב, כשמברכים את הילדים, אלא דצריך שיהיה המברכים שיברכו ברכות לראש שיזכו לתורה ואחר כך בעושר והצלחה ובני חיי וכיוצא ולא יעשו הפך, וזה פירש הרב עוללות אפרים במאמר מפני מה אין יוצאין בני תלמידי חכמים תלמידי חכמים מפני שלא ברכו בתורה תחילה, והוא דמי שהוא אוהב תורה, הוא מברך תחילה שיהיה בנו תלמיד חכם, אבל מי שאינו אוהב את התורה מברך תחילה שיהא עשיר, ולכן שפיר אמרו כי הסיבה דאינן יוצאים בניהם תלמידי חכמים הוא מפני שלא ברכו אותם בתורה תחילה, ירצה ברכה ראשונה לא ברכו שיהיו תלמידי חכמים שיעסקו בתורה לשמה, ולפי מדתם לא יזכו לתורה, יעויין שם ע"כ. ואכן זה מה מסר לדורות בברכתו את נכדיו כנ"ל.

מעשה מדהים איך חזר להתחבר לתורה:

הובא בדרשו הסיפור שסיפר המחנך הרב יעקב רבנוביץ מחנך בתלמוד תורה בבית שהיה מלמד את התלמידים חומש ובכל מחזור שגומרים את חמישה חומשי תורה עושים מסיבה מיוחדת לייקר בעיני התלמידים את ערכה של התורה, ולכן היו הכנות מיוחדות למסיבה וכולם היו ברגושים גדולים לקראת המסיבה ודרכו היא שערב לפני המסיבה הולך לכותל להתפלל על אשר זכה שוב ללמד את ילדי ישראל את תורה שבכתב ומתפלל להצלחתם בעתיד, והנה בשנת תשע"ה היית מסיבת החומש והלך בערב לפני המסיבה לכותל והתפלל מעומק הלב כדרכו בכל סיום, לאחר מכן נכנס לאחד מחדרי הכותל לשבת קצת שם ופתאום קם בחור עם כיפה קטנה על ראשו ושאג רביה רביה ומאוד התרגש ובכה, הרב לא הבין מה קרה ולאחר שהתבונן נזכר שהיה מתלמידו לשעבר לפני כשנים עשר שנים אולם הוא יודע שתלמיד זה לצערו לא הצליח במשך דרכו כי היית לו משפחה קשת יום והדרדר, והנה אותו תלמיד לאחר שהציע לו הרב אולי כוס מים או לצאת לאויר בחוף להרגיעו, אמר התלמיד אין לו צורך יש לו שתיה הוא רוצה שישב איתו לספר לו, ואכן התיישב והתחיל התלמיד לספר את המשך דרכו לאחר התלמוד תורה נכנס לשיבה אך מצבו הרוחני לא היה כל כך טוב וסילקו אותו מהשיבה וכך ניסה עד מקום אך מחוסר משפחה ותמיכה נואש ומצבו הלך והדרדר, בצר לו היה נצרך לדאוג לפרנסו בלי מקצוע התחיל לעסוק בשיפוצים קטנים וכך הלך והתפתח בצורה נפלאה בעסקיו אך מנותק כמעט לגמרי מהיהדות לא תורה ולא תפילה ומתוך הצלחתו הכלכלית רכש לעצמו דירה והתגורר לבד וכבר הוא מעל עשרים חי בבדידות ושעמום ורקנות, והנה הגיע פסח החליט לעשות קצת סדר וניקיון בבית ומצא הרבה קלטות שיש לו החליט להמיר

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אותם לדיסקים אך השאיר את זה לחול המועד ואכן בחול המועד התחיל להמיר ומצא חבילת קלטות ממסיבת החומש בשנת תשס"ב כשהיה לומד בתלמוד תורה, מאוד סקרן אותו והחליט לשמוע וכך התחיל לשמוע את דברי העדוד של הרביה הרב רבנוביץ את הסיום ואת השירה ודברי החיזוק וכל כך התגעגע לימים ההם איזה שמחה היית ומאוד התרגש והחליט לעצמו שהוא חייב לחזור ולעשות גם מסיבת סיום ולכן החליט ללמוד מסכת ביצה בכדי לזכות לאותם רגשות של שמחה והתרוממות מיוחדות שהיו אז, ואכן למד מסכת ביצה בסתר והחליט לעשות מסיבת סיום לעצמו בצינעה ולזאת קנה דברי מתיקה והגיע לכותל חיפש פינה שקטה וישב לסיים את מסכת ביצה והנה להפתעתו פתאום רואה את הרביה שבזכותו עורר בו את התשוקה לסיים ולכן שאג מרוב שמחה והפתעה, ואכן הרביה מאוד התרגש איך מהשמים זמנו בערב מסיבת הסיום לפגוש את תלמידו שהתרחק ובזכות המסיבה זכה לחזור שוב ללימודיו כיון שזכר עד כמה הדבר נגע לליבו חשיבות ומתיקותה של תורה, כך שלמחרת במסיבת החומש סיפר בהתרגשות עד כמה כוחה של המסיבה הזו. ללמדנו כמה משפיע המסר על ערכה של תורה וככל שמרוממים את כבודה הדבר מחבר את המשתתפים לאהבת התורה.

דברי האור החיים על מתיקות התורה:

כתב האור החיים דברים (פרשת כי תבוא) פרק כו פסוק ח ושמתח בכל הטוב, אל התורה כאומרם ז"ל (ברכות ה' א) ואין טוב אלא תורה, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם:

להרגיש מתיקות התורה:

בחור אחד שלא מצא מקומו בעולם הישיבות, והתמקם בקרנות הרחוב, בקש להכנס למון הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. לאחר שנכנס להפתעת הגבאים הוא מוציא תמונות של 'סטייק' ומצגיה להרב שטיינמן, ושואל 'הרב אוהב כזה סטייק?' שאל אותו הרב: 'מה זה סטייק?', משיב לו הבחור, זה בשר אבל לא סתם בשר אלא 'הבשר' מאד מאד טעים, האם הרב רוצה שאביא לו כזה בשר לאכול, יש כאן חנות קרובה ואני יכול להביא לרב חתיכה משהו משהו. ענה לו הרב 'לא, אל תביא!' שואל הבחור את הרב 'אולי הרב אוהב גלידה, אני יכול להביא בחנות ברחוב הסמוך יש גלידות מאד טעימות...'. הרב שטיינמן תמה מה רצונו של הבחור, הסתכל על הרב לוינשטיין ושאלו באידיש 'מה הבחור רוצה ממני?!' השיב הבחור מעומק ליבו: 'ראש הישיבה! אני מסתובב כבר עשר שנים בישיבות, ואין לי טעם בגמרא, אין לי טעם!! אומרים לי שיש טעם בלימוד, אבל אני לא מוצא שום טעם, רק בבשר וגלידה! הראש ישיבה רוצה אני יביא לו סטייק ויראה כמה זה מתוק וטעים!!' אמר לו הרב שטיינמן: 'אולי אתה יכול להגיד לי מה האוכל הכי מתוק שיש? הבחור התחיל לחשוב, והשיב: 'שהוא לא יודע כעת לומר בדיוק, אין לו כרגע מנוחת הנפש לחשוב על כל המאכלים הטעימים ולהחליט מה הכי מתוק. 'אני כן יודע' השיב לו הראש ישיבה ברכות, 'האוכל הכי מתוק הוא הדבש! הוא הכי מתוק בבריאה, ואספר לך מה שהיה פעם בעירנו, יהודי קיבל אורח חשוב ורצה לכבדו, וכבדו בכפית דבש מתוק, הגיש לו, והאורח טעם ומיד אמר 'אי מר כלענה, זה מר, למה אתה אומר לי שזה מתוק?!' אמר לו בעל הבית אולי טעיתי ואני גם יטעם, והוא מכניס לפיו כפית דבש והנה מתוק מתוק! שואל המארח את האורח, 'תגיד לי האם יש לך פצעים בפה? כן השיב האורח יש לי פצעים בפה', אמר לו המארח 'עכשיו מובן, הדבש הוא מתוק, כל עוד אין פצעים בפה, אבל כשיש פצעים אז הוא הופך למר וכואב! אמר לו הרב שטיינמן, התורה היא מתוקה מדבש! אבל כל זה כשאוכלים אותה ואין פצעים בפה, שאין דברים אחרים בראש! אבל כשיש דברים אחרים בפה ובראש אז לא מרגישים במתיקות הדבש ולפעמים הוא אפילו נהיה מר. מתיקות התורה היא רק בריכוז כל מחשבתנו רק בה, בלי לחשוב על הבלי העולם הסובבים אותנו, רק אז נרגיש במתיקות העצומה של התורה.

מוסר השכל:

הראת לדעת כי כל בית יהודי הרוצה להצליח לגדל דור ישרים מבורך תלוי בבני הזוג כיצד מדרגים את הערכים בביתם ומה הערכים שמשדרים לבני הבית, כי הילדים קולטים טוב מאוד מה חשוב אצל הוריהם, ולפי זה הם מתחנכים וזה מה שמשפיע עליהם ואת זה הם מיישמים. ולזאת כאשר רואים שכל צורכי הבית מעדיפים לעשות על חשבון לימוד התורה או שיעורי תורה ומעדיפים תמיד לבטל את לימוד התורה כדי לא להפסיד ממון, וכמו כן הילד רואה בבית מה היא שיחת החולין של האב, האם הוא מדבר לשון הרע על אנשים, הילד גם רואה מי הם חברי האב, עם מי הוא מדבר ועל מה הוא מדבר כל הזמן, ומה היא פנימיותו, וכל זה משפיע עליו כיון שההורים הם הדמות לחיכוך אצל הילדים. ולכן אם כאשר האב בא הביתה, הוא עוסק רק בצרכי חולין, הילד רואה במה האבא מתעסק ומדבר כל מיני דברי חולין, ואולי אף מגדיל לדבר כל הזמן בצרכים גשמיים ומדבר על חשיבותם, ומתלהב מכל רהיט חדש שקנו לבית, מלטף אותו ומשבח אותו, ואם קנו מכשיר חשמל חדש, האב מתלהב, או מתפעל מהרכב שקנה השכן. או משבח את העסקנים או עשירים או פוליטקאים וכדומה, הילד רואה מה חשוב לאבא, וקולט מה סדר העדיפויות, וברוב המקרים (לצערנו) כבר לא יצא ת"ח. הוא ירדוף אחרי הכסף כשיתבגר. לעומת זאת, יש אנשים, שלא הוגים בתורה כל כך, אלא כל היום מתעסקים בעבודתם לפרנסתם, אבל כשהם מגיעים הביתה בערב, לאחר שהם אוכלים ונחים קצת, למרות שהם עייפים, מיד הם רצים לשיעור. בכל פעם שיש להם זמן, הם הולכים לשיעור. וגם כאשר הם נמצאים בבית, הם מדברים על חשיבות התורה ותלמידי חכמים, ואומרים כמה חשובים העוסקים בתורה, וכן שחים בהתלהבות על ראשי ישיבות ורבנים, ומעריכים אותם, ואף תומכים כספית בישיבות ובתלמידי חכמים. ממילא הילדים קולטים שהדבר החשוב ביותר הוא לשבת וללמוד תורה, ואבא הולך לעבודה מפני שהוא זקוק לפרנסה, אבל המטרה היא התורה ולימוד התורה ממילא הוא מפנים שזה הדבר החשוב ביותר בחיים ושואף להגיע לכך ומתאמץ להצליח בלימודים וכך הולך וגודל עדי היותו לתלמיד חכם. ויהי רצון שנשכיל להבין ולעשות לתת את הערך העליון בביתנו לתורה הקדושה ולמצוותיה ועל ידי זה נזכה לבית של תורה וקדושה ולגדל דור ישרים מבורך ברוח ישראל סבא ולראות בשובע שמחות אמן ואמן.

בברכת התורה ושבת שלום ומבורך
הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד